

تأثیر فقدان معنویت در فرار دختران از خانه و خانواده

زهرا سادات موسوی ده موردی^۱

چکیده

فرار دختران از خانواده اگر چه در نگاه اول پدیده ای فردی است اما با توجه به پیامدهای سوء آن که در نظم اجتماعی اختلال و آشفتگی ایجاد میکند، منشاء بسیاری از رفتارهای اجتماعی و انحرافی مانند خود فروشی اعتیاد به مواد مخدر و مشروبات الکلی، توزیع مواد مخدر، تشکیل باندهای فساد و فریب سایر زنان و دختران، رواج شیوع انواع بیماریهای مقاربتی و... میشود. این پدیده سبب میشود که سطح جرم و جنایت در جامعه افزایش یابد و در نتیجه امنیت و سلامت اجتماعی به مخاطره بیفتد. لذا موضوع تربیت همواره از مهم ترین دغدغه های بشر بوده است، این مهم در تربیت معنوی دختران اهمیت بیشتری داشته، چرا که دختران در نقش مادر، پرورش دهنده نسل آینده اند. از این رو در منابع دینی به دلیل اهمیت موضوع رفتارها و راه های صحیح تربیت فرزند دختر معرفی شده اند. مقاله حاضر به شیوه ی کتابخانه ای به تحلیل آموزه های قرآن و معصومین و سایر صاحب نظران در این امر به نقش فقدان معنویت در فرار دختران از خانه پرداخته است. و نتیجه چنین حاصل شد که نا استواری روابط والدین و سبک تربیتی خانواده، موقیت اجتماعی، اقتصادی، نوع رابطه دختران با پدر، پابندی خانواده به ارزشهای دینی و ... در فرار دختران از خانه و خانواده موثر می باشد.

کلیدواژه ها: فرار، فقدان، معنویت

^۱ طلبه سطح دو، مدرسه علمیه حضرت زینب (سلام الله علیها)، ایزه

zahra267676@gmail.com

مقدمه

در بینش اسلامی این طرز فکر وجود دارد که کودکان طلبکار به دنیا می آیند و دارای حقوقی هستند که والدین موظف به ادای آن میباشند. این حق نشأت می گیرد از ولایت مطلقه الهیه که همه عبد و مصنوع او هستند. خداوند در رابطه با حسن اداره فرزندان و ایجاد زمینه برای رشد و کمال ایشان تکالیفی را برای والدین معین کرده و آنها را در ادای آن مسؤول شناخته است. این تکالیف کلاً در قالب ادب و تربیت طرح و عرضه شده است (ادبوا اولادکم فانهم مسؤولون عنهم).

در کتب روایی ما سخن از وجود بیش از ۳۰ حق درباره فرزند است که ادای آنها به تناسب سن، جنس، شرایط و موقعیت استطاعت و قدرت والدین و... متفاوت است.^۱ هدف از این مقاله بررسی تاثیر فقدان معنویت در فرار دختران از خانه می باشد. رفتارهای انحرافی نوجوانان اجتماعی است که در سراسر کشور به رسمیت شناخته شده است. فرار دختران از منزل نیز رفتاری انحرافی است که امروزه در اکثر کشورهای جهان به یک معضل اجتماعی جدی تبدیل شده است.^۲

اکنون چندسال است که مسئله فرار دختران از خانه جنبه فوق العاده هادی پیدا کرده و آمار آنان ب طرز نگرانی در حال افزایش است و بر اساس اعلام رابط عمومی سازمان بهزیستی کشور، آمار دختران فراری هر ساله افزایش می یابد که بیشتر این دختران در سنین ۱۴-۱۸ سال هستند. این وضعیت میتواند نشانگر وجود اختلال در کارکرد نهاد خانواده و یا سایر نهادهای جامعه باشد. در این راستا جهت ارتقاء کمی و کیفی جامعه و توسعه انسان محور مستلزم وجود حداقلی از شرایط نظم اجتماعی و انتظام امور در حوزه عمومی جامعه است در حالی که دیده گاه کلان اجتماعی پدیده دختران فراری نظم اجتماعی را مخدوش ساخته و پایههای آن را مورد تهدید جدی قرار میدهد اگر به اصل اساسی پیشگیری همواره مقدم بر درمان است نیز اعتقاد داشته باشیم لازم است که جلوتر از برخورد با معلول و افراد آسیب دیده و ریشه علت دیده ها را شناسایی نماییم. نکته حائز اهمیت دیگر این است که اگر این است که

^۱ قائمی علی، تربیت و سازندگی دختران (مواضع لازم در تربیت دختران)، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، شماره پنجم، سال پنجم، بهمن ماه ۱۳۶۸ ه. ش.

^۲ اکبرعلیوردی نیا، عیسی پور فاطمه، حسنی محمدرضا، تأثیر دین داری در گرایش دختران به فرار از منزل، پژوهش نامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال پنجم، شماره اول، صص ۸۳-۱۱۴، بهار و تابستان ۱۳۹۳ ه. ش.

اگر از نگاه رابط علت و معلول این پدیده را بررسی نماییم مشخص می‌گردد که متغیر دختران فراری از یک طرف معلول و از طرف دیگر خود علت بسیاری از آسیبها و ناهنجاریها در جامعه است.

با نگاهی به پژوهشهای صورت گرفته به ویژه در ایران می‌توان گفت از میان عوامل مرتبط با فرار از خانه، فضای درونی خانواده و روابط حاکم بر آن یکی از مهم ترین شرایط تاثیر گذاری در فرار است. در میان نظریه پردازان انحرافات اجتماعی نیز نظریات متعددی در زمینه تاثیر خانواده و عوامل مرتبط میتوان مشاهده نمود. در این پژوهش نظریههایی به کار گرفته شد که بر عوامل خانوادگی و متغیرهای فرهنگی مرتبط با جامعه پذیری و کنترل نوجوانان تاکید دارند همان گونه که در نتایج تحقیقات انجام شده در زمینه فرار از خانه مشاهده شده میتوان گفت که خانواده و فضای حاکم بر آن رابطه قابل توجهی با پدیده فرار نوجوانان از خانه دارد در تحقیقات دیگر نیز در زمینه انحرافات اجتماعی تاکید بر این است که خانواده روابط درون آن و ویژگیهایی که از آن برخوردار است تاثیر بسزایی بر ناهنجاری فرزندان بر جای می‌گذارد.^۱

از نظر جامعه شناسانی چون ساترلند، فرار یک نوع رفتار بزهکارانه تلقی میشود. ساترلند معتقد است که رفتار بزهکارانه یاد گرفتنی موروثی و ذاتی افراد نیست بلکه ناشی از نظام اجتماعی بوده و ساخت روابط اجتماعی هم عامل رفتاری بزهکارانه و هم عامل رفتار درست کارانه است. از نظر وی نگرانیها و نیازهای ارضاء نشده در افراد عادی و بزهکار شبیه به هم است و فقط روشهای یاد گرفته شده واکنش به این نگرانیها در آنان متفاوت است.^۲

کتاب آقایان علی احمد پناهی و داود حسینی با عنوان "**با دخترم، ویژه والدین و مربیان دختران نوجوان**" توسط موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) در سال (۱۳۸۹ ه.ش) به چاپ رسید. و در این نوشتار توصیه‌هایی به والدین و مربیان دختران در مراحل مختلف رشد آنان به‌ویژه در دوران بلوغ و نوجوانی ارایه شده است. در این توصیه‌ها نخست به اهمیت دوران نوجوانی و بلوغ اشاره شده سپس انواع بلوغ اعم از بلوغ جسمی، بلوغ شرعی، بلوغ جنسی، بلوغ عقلی، بلوغ روانی، بلوغ عاطفی و بلوغ اقتصادی مطرح شده و راهکارهای تربیت نوجوانان دختر در هر یک از مراحل رشد و بلوغ بیان گردیده است. در ادامه نویسنده به اهمیت دوستی‌ها در دوران نوجوانی به‌ویژه برای دختران اشاره کرده و دوستی‌های احساسی را خطرناک و معیار دوستی‌ها را عقل و اطاعت خداوند دانسته است. وی به آسیب‌های دوستی‌های احساسی، دوستی‌های اینترنتی و دوستی‌های خیابانی اشاره کرده و معیارهای ارتباط دختر و پسر را از لحاظ شرعی و اخلاقی ذکر نموده است. بیان برخی از موارد مربوط به بهداشت و سلامت تن و

^۱ احمدی حبیب اله، *نظریه انحراف و فرار اجتماعی*، چاپ اول، ۱۳۸۴، ص ۹۴

^۲ حیدری-شیمای، *بررسی تاثیر آموزش مهارتهای حل مسئله در کاهش فرار دختران نوجوان در معرض فرار*، سال سوم... شماره ۱۰ ص ۲۰-۲۲

روان دختران و آثار ورزش در سلامت آنان، توصیه‌هاییدر مورد بهداشت قاعدگی، آسیب‌شناسی دوران نوجوانی از دیگر مندرجات این کتاب است.

مفهوم شناسی

واژه " خانواده " در لغت‌نامه دهخدا به زن و فرزندان و خویشاوندان نزدیک هر شخص^۱ و از نظر اصطلاحی: خانواده، نهادی است که بر پایه ازدواج مرد و زن شکل می‌گیرد و با تولید مثل، توسعه می‌یابد. این نهاد، اساس سازندگی شخصیت انسان و مهم‌ترین عامل تکامل جامعه بشر است و از این رو، اسلام، که برنامه‌ی تکامل انسان است برای تأسیس و تحکیم این نهاد سرنوشت‌ساز و پیشگیری از فروپاشی آن، رهنمودهای بسیار مهمی ارائه کرده است^۲.
کلمه "فقدان" در زبان فارسی به معنای نبودن یا عدم وجود چیزی است. این واژه بیشتر در متون رسمی و ادبی به کار می‌رود و به اصطلاح حقوقی نیز ممکن است استفاده شود.^۳
" فرار " عبارت است از غیبت از منزل به مدت حداقل یک شب بدون رضایت والدین یا سرپرست قانونی فرد باشد

دختران فراری این اصطلاح به دخترانی اطلاق میشود که به هر دلیلی عرصه زندگی خانوادگی را به خود تنگ می‌بینند و نمی‌توانند زندگی آرام و طبیعی داشته باشند به همین دلیل خانه را ترک میکنند زندگی در خارج از خانه را ترجیح میدهند که مدت آن ممکن است بیشتر از یک شبانه روز باشد.

فرار را می‌توان بر اساس علت آن و یا شکل ظاهری آن تقسیم بندی نمود:

الف) فرار واکنشی

این نوع فرار به عنوان یک راهبرد هیجانی در مواجهه با مسائل و فشارهای روانی است که در زندگی نوجوان با آن روبه روست هر فردی یک علت زمینه ساز و نهفته و یک علت آشکار ساز دارد که در صورت ناگهانی بروز کرده و منجر به این پدیده می‌شود. در این نوع فرارها فرار واکنشی در برابر عامل آشکار ساز است

این عوامل میتواند ناشی از فقدان یک دوست محبوب یک شانس یا موفقیت، ویژه تهدید توسط اطرافیان و افراد خانواده به دست نیاوردن نمره قبولی و.... باشد.

ب) فرار ناشی از تمایل برای راحت زندگی کردن

^۱ دهخدا علی اکبر، لغت‌نامه دهخدا، جلد ۳، ص ۱۹۵.

^۲ ری شهری محمدی محمد، تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث، عربی-فارسی، ص ۱۱.

^۳ سایت لام تا کام، ساعت ورود: ۲۳:۰۰، ساعت خروج: ۲۳:۰۵، تاریخ: ۱۴۰۳/۱۰/۱۰ ه.ش.

این فرار معمولاً راهکاری برای مواجهه در مقابل عوامل زمینه ساز است نوجوان در مواجهه با مسائل و مشکلاتی که در زندگی او وجود دارد مثل نابسامانی و آشفتگی محیط خانواده تنبیه و سو استفاده جنسی و جسمی، فقر اقتصادی و نبود امکانات رفاهی به منظور دست زنند.^۱ کلمه " معنویت " در معنای لغوی از ماده عنی یعنی معنی است. یعنی آنچه که از لفظ اراده شده است و در اصطلاح معنویت از ریشه معنا دریافت شده که یک مفهوم حقیقی از وجودی ذهنی در برابر حقیقت بیرونی آن دارد. معنوی و معنویت به هر آنچه شامل یا مربوط به معنی و روح باشد گفته میشود و مقابل ظاهری و مادی است. معنویت یعنی وجود معنا و هر آنچه مادی نباشد را معنوی گویند. از دین به معنویت استعاره می شود. معنوی در مقابل لفظی است و در معنی روحانی در مقابل مادی و باطنی در مقابل ظاهری هم بکار می رود. معنویت میتواند امر قدیسی یا غیبی ارزشهای اخلاقی دین عرفان و هر نوع معنا بخشی به زندگی را در برگیرد.^۲

تعریف معنویت

بسیاری دین را معادل معنویت میدانند اما کاهش پیروان بعضی از ادیان رسمی با رشد سکولاریسم در جهان غرب سبب رشد دیدگاههای وسیعی از معنویت شده است موفقیت خانواده در سایه سلامت معنوی شکل میگیرد یادگیری آموزههای روانشناسی تربیتی و اخلاقی در اسلام موجب ارتقاء و تعمیق سلامت معنوی افراد خانواده میگردد سلامت معنوی با مفهوم شناخت خالق دوست داشتن او و تلاش برای قرب به او میتواند زمینههای بروز احساسات دوست داشتن کمک به دیگران داشتن هدف اساسی و تجربه کمال و آرامش در زندگی را فراهم سازد و بدین گونه با ارتباط یک پارچه بین افراد خانواده ثبات در زندگی را مهیا سازد وقتی سلامت معنوی به خطر بیفتد فرد ممکن است دچار اختلالات روحی مثل احساس، تنهایی افسردگی و از دست دادن معنا در زندگی شود که خود میتواند سازگاری در زندگی را با مشکل مواجه کند. برخورداری از سلامت معنوی فضایی را در خانه ایجاد میکند که پدر و مادر و سایرین میتوانند احساسات و باورهای دینی شان را در رشد و پرورش دهند و این موجب پایداری و توانمندسازی بیشتر خانواده می شود.

قبل از بررسی مسائل اخلاق در آسیب زدایی اجتماعی نگاهی ب نقش خانواده در پرورش اخلاق فرزندان لازم و ضروری به نظر میرسد اخلاق و فضایل اخلاقی در آسیب زدایی اجتماعی نقش بسزایی دارد اگر خانواده از نظر اخلاقی اخلاق اسلامی دینی فرزندان خود را تربیت کنند هیچ آسیبی آنها را تهدید نخواهد کرد چنانکه ما میدانیم مسائل و آسیبهای اجتماعی ناشی از

^۱ حیدری و همکاران، بررسی تاثیر آموزش مهارتهای حل مسئله کاهش فرار دختران نوجوان در معرض فرار،

^۲ شیعه زاده مهوش، نقش فضایل اخلاقی در امنیت اجتماعی، تهران ص ۱۵۵-۱۶۰

می دهد باعث میشود تا اقتدار پدر به ویژه در خانواده های از هم گسیخته و یا دارای روابط زورگویانه به عنوان محور خانواده زیر سوال رفته و جوان برای حفظ هویت فردی خویش خانواده را در مقابل حفظ فردیت خود رها کرده و بدون هیچ سرپناهی به خارج از خانه پناه ببرد و زندگی جدیدی را تجربه کند.

این تنهایی به علاوه فقدان نهادهای حمایتی رسمی و همچنین وجود سنت هایی که امکان بازگشت مجدد آنان را به منزل محدود می سازد. خود عاملی در دامن زدن به پیامدهای این معضل اجتماعی است. بنابراین با توجه به عوامل فوق میتوان گفت پدیده فرار در ایران و کشورهایی که از نظر ساختارهای اجتماعی مشابهت با ایران دارند، آثار و پیامدهای گسترده تری را به همراه داشته که بیانگر ضرورت توجه جدی تری به این معضل در این گونه کشورهاست.^۱

برخی از صاحب نظران علوم اجتماعی والدین و طلاق را پیش کشیده اند بحرانهایی که از مشکلات اقتصادی و کاهش ازدواج در جامعه ناشی شده است همچنین به بحران تنوع طلبی در بین متاهلان که خانواده را از درون متلاشی میکند و به بروز بحرانهایی از جمله فرار دختران منجر میشود اشاره شده است به طور کلی مشکلات خانوادگی نظیر جدایی و طلاق شرایط خانوادگی متعارض و غیر قابل تحمل مشکلات در برقراری ارتباط با اعضای خانواده و عدم ابراز محبت افراد خانواده به سایر اعضا همچنین تنبیه بیش از حد به عنوان عوامل دخیل در فرار عنوان شده است نتایج یکی دیگر از پژوهشهای انجام شده در مورد فرار دختران نشان میدهد که اکثر آنها قبل از فرار اقدام به ترک تحصیل کرده و مجرد بوده اند در علل ترک تحصیل خود و فرار اکثرا به کتک کاری با اعضای خانواده اشاره کرده اند و پس از آن مشکل با ناپدری و نامادری و ازدواج اجباری را عامل فرار خود دانسته اند و سپس به احساس خردشدگی، کتک خوردن از پدر و برادر بزرگتر، احساس بی ارزشی شنیدن فحش و ناسزا اشاره کرده اند.^۲

خانواده فراریها با خانواده افرادی که فرار نمی کنند از نظر فشاری که به افراد وارد میکنند باهم فرق دارند. بچه هایی که فرار می کنند بیشتر از طرف خانواده والدین خود به نسبت بچه های دیگر طرد میشوند و معمولا به آنها بر چسب منفی میزنند. بچه های فراری معمولا با خانوادههایی زندگی میکنند که از نظر عاطفی دو قطبی هستند و معمولا خانواده آنان در طرز تصور از خودشان در روابط اجتماعی مشکل دارند.^۳

هم زمان با این دوران مصیبت بار درخانه مدرسه نیز برای اغلب دخترها سرشار از مشکلات است توفیقات تحصیلی آنان اندک است و ارتباطات با همسالان و معلمانشان معضلات بسیاری

^۱ فتحی منصور، *عوامل موثر بر فرار دختران از خانه* فصل نامه پژوهش شماره ۲۷ ۱۳۸۶ ص ۲۲

^۲ حقیقت دوست، *نظریه های انحرافات اجتماعی*، چاپ اول، ص ۲۵۳-۲۵۴

^۳ غریبی حسن، *عوامل خانوادگی و فرهنگ موثر بر فرار دختران از منزل*، ص ۳۱

را به همراه دارد به طوری که مدرسه برای آنان غیر جذاب بوده و باعث میشود که وب به دفعات از آن بگریزد پیامد این امر آن است که شاگردان از مدرسه اخراج شده یا بیرون رانده شوند. در چنین شرایطی است که فرد احساس میکند.

همچنان که از خانه طرد شده مدرسه نیز به گونه ای دیگر وی را طرد کرده است. فرار از خانه از جمله رفتارهای ناسازگارانه ای است که از کودکان و نوجوانان سر میزند و با توجه به پیامدهای سوء آن یکی از آسیب های خانوادگی و اجتماعی جامعه شناخته میشود. آسیبهایی که میتواند بهداشت روانی فرد و جامعه را تحت تاثیر قرار دهد روند رو به افزایش آمار فرار دختران از خانه نگرانید هشدار صاحب نظران را به دنبال داشته است بنابراین تجارب نامطلوب مدرسه نگرش منفی نسبت به مدرسه، ضعف تحصیلی و مشکلات رفتاری در مدرسه موجبات فرار را فراهم میکند در نتیجه دختران فراری قبل از فرار بارها مدرسه را بدون اجازه مسئولین ترک میکنند.^۱

خانواده بین تمام جوامع بشری به منزله اصلی ترین نهاد اجتماعی زیربنای جوامع و خاستگاه فرهنگ ها تمدن ها و تاریخ بوده است پرداختن به این بنای مقدس و بنیادین و حمایت از آن و هدایتش به جایگاه واقعی و متعالی همواره سبب اصلاح خانواده بزرگ انسانی غفلت از آن موجب دور شدن بشر از حیات حقیقی است. بی شک یکی از موضوعات مهم در فرهنگ جامعه ایرانی خانواده و ارکان آن است. از آنجا که خانواده واحد بنیادین جامعه اسلامی است همه قوانین و مقررات و برنامه ریزیهای مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده پاسداری از قداست آن و استگاری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد. تحقیق هایی که در مورد دختران فراری انجام شده نشان میدهد که فرار آنها بلافاصله بعد از ترک تحصیل یا اخراج از مدرسه صورت گرفته است. بعضی از این جوانان به دلیل امکانات اقتصادی نامناسب والدین یا فقر فرهنگی از ادامه تحصیل محروم میشود و این محرومیت آنها را از جمع دوستان و وابستگان در مدرسه دور میکند و سبب از یاد اوقات فراغت بیکاری و در نهایت افسردگی در آنان میشود. تقریباً نصف فراریها به دلیل افسردگی ناراحتی خود فرار میکنند بنابراین یکی دیگر از عوامل موثر در فرار احساس تنهایی بیحوصلگی و افسردگی آنهاست.^۲

پیامدهای فرار دختران از خانه فرار آغاز بی خانمان و بی پناهی است و همین امر زمینه ارتکاب بسیاری از جرایم را فراهم می کند دختران فراری برای امرار معاش به سرقت تکدی گری توزیع مواد مخدر، مشروبات الکلی و کالاهای غیر مجاز عضویت، در باندهای مخوف و کثیف اغفال و فحشا اقدام میکنند.

^۱ حیدری و همکاران بررسی تاثیر آموزش و مهارتهای حل مسئله در کاهش فرار دختران،

سال ۳ تابستان، ۱۳۸۶، ص ۵۷۶

^۲ غریبی حسن، عوامل موثر بر فرار دختران از خانه، شماره ۲۷، ۱۳۸۶، ص ۳

برخی از این دختران پس از فرار در ساختمانهای متروکه پارک و خانه های فساد شب را به صبح می رسانند و از مکانی به مکان دیگر در حرکت هستند فقط برای آن که بتوانند زنده بمانند آنها با اسامی مستعار و تیپ پسرانه و کارهای مردانه در جمع دوستان دختر یا پسر روزگار فلاکت باری را سپری می کنند. شکارچیان با اغفال این دختران که اغلب شهرستانی ساده و بی آرایش هستند و از اوضاع و احوال شهرهای بزرگ خبر ندارند؛ اموالشان را به سرقت میبرند و پس از تجاوز به عنف یا آنها را رها می کنند یا پس از شکنجه و آزار به دلیل ناشناخته بودن و غربت می کشند. دختران فراری پلهای پشت سر خود را خراب می کنند. ارتکاب آنان به جرایم و فساد اخلاقی موجب میشود که دچار انواع بیماریها و اختلالات روحی و روانی میشوند و برخی از آنان به دلیل تجاوزات دست به خودکشی میزنند.^۱

پیامدهای خانوادگی فرار دختران

فرار دختران میتواند بزرگترین لطمه و ضربه برای حیثیت و شرافت خانوادگی فرد باشد این عمل اولاً؛ نشانه ای از ناکار آمدی خانواده در تربیت فرزند شکافت نسلی بین والدین و فرزندان و اختلاف خانوادگی است.^۲ پیامدهای اجتماعی که از فرار دختران در اجتماع را میتوان در چندین مورد بحث قرار داد تهدید بهداشت اخلاقی و روانی جامعه آسیبهای اجتماعی از جمله، فرار همچون امراض و ویروس هایی هستند که اخلاقیات و حیات اجتماعی را با خطر مواجه کرده و به رواج بی حرمتی اخلاقی، تحطی از هنجارهای اجتماعی و ایجاد فضا موسوم در جامعه می گردد.

تحلیل هزینه های اجتماعی

فرار دختران هزینههای فراوانی را به دوش جامعه و خانواده می گذارد

افزایش نرخ آسیبهای اجتماعی

قاچاق زنان و دختران موضوع قاچاق دختران مطلب جدیدی نیست و منحصر به ایران هم نمی باشد باندهای قاچاق با فریب دختران و زنان در برخی آرایشگاهها پارکها مقابل مدارس و برخی مهمانی ها این دختران را با میل و رغبت خودشان از ایران خارج میکنند.

^۱ معتمدی سید هادی، *اولویت بندی آسیبها و مسایل اجتماعی در ایران*، ۱۳۸۲، ص ۸۷-۸۹.

^۲ محبی محمد، *عوامل فرار دختران از خانه*، مجله: علمی معرفت، سال سیزدهم شماره ۱۳۸۲، ۵. ص ۶۷

نتیجه گیری

مقاله حاضر تحت عنوان تاثیر فقدان معنویت در فرار دختران از خانه و خانواده است. و نشان می دهد، نبود معنویت و فضای روحانی در خانواده می تواند یکی از دلایل فرار دختران از خانه و خانواده باشد.

به طور کلی این گونه می توان بیان کرد که فرار دختران نوجوانان از منزل به عنوان ساز و کار دفاعی با واکنش جبرانی و رهایی بخش مطرح است که دختران به خاطر رهایی از رنج درون خانواده خود به خیابان پناه میبرند اما برخلاف تصویری که دختر فراری در ابتدای امر از فضا بیرون دارد، پس از فرار با محیط ناشناخته مواجه میشود که او را دچار سردرگمی و آشفتگی میکند.

از آنجا که پدیده فرار دختران از منزل خود حاصل تعامل عامل متعددی در سطح خانواده مدرسه و جامعه است زنگ خطری محسوب می شود که نشان دهنده مدیریت نا مناسب در این سطح است. مهمترین و ارزشمندترین نقش خانواده، تامین محبت عمیق بین اعضای آن است. تا فرزندان و به ویژه دختران که از لحاظ احساسی و عاطفی از حساسیت بیشتری برخوردار هستند، وقتی در طول زندگی و بر اثر ناملایمات و مشکلات پیش آمده در زندگی؛ بجای فکر کردن به فرار از منزل، به اعضای خانواده خود پناه ببرند. لذا از جمله مواردی که میتوان به بیشتر شدن معنویت در زندگی دختران اشاره کرد عوامل زیر را می توان نام برد:

- رعایت حریم عفاف در مسائل جنسی والدین

- رعایت پوشش مادر

- ترویج حجاب کامل اسلامی

- تسهیل در امر ازدواج

- آموزش در مدراس

- ایجاد اعتماد به نفس

- توجه به استقلال طلبی

- مشورت

- تکریم منزلت و شخصیت دهی

و....

فهرست منابع

۱. قرآن کریم
۲. مدی حبیب اله، *نظریه انحراف و فرار اجتماعی*، ص ۹۴، شیراز: انتشارات رز، چاپ اول، ۱۳۸۴ ه.ش.
۳. حر عاملی، وسایل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه ج ۲۰، ص ۱۳۲
۴. حقیقت دوست، *نظریه های انحرافات اجتماعی*، چاپ اول، ص ۲۵۳-۲۵۴.
۵. حمیدی هادی، *اولویت بندی آسیب ها، مسائل اجتماعی*، چ سوم، ص ۸۷، ۱۳۸۳. ه.ش.
۶. حیدری و همکاران، *بررسی تاثیر آموزش مهارت های حل مسئله کاهش فرار دختران نوجوان در معرض فرار*، سال سوم، ۱۳۸۶
۷. حیدری-شیمای، *بررسی تاثیر آموزش مهارت های حل مسئله در کاهش فرار دختران نوجوان در معرض فرار*، سال سوم... شماره ۱۰ ص ۲۰-۲۲
۸. حیدری معصومه، *آداب رفتار با دختران*، اصفهان: ناشر دیجیتال، مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ص ۱۸، بی تا
۹. دهخدا علی اکبر، *لغت نامه دهخدا*، جلد ۳، ص ۱۹۵.
۱۰. ری شهری محمدی محمد، *تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث*، عربی-فارسی، ص ۱۱.
۱۱. شیعه زاده مهوش، *نقش فضایل اخلاقی در امنیت اجتماعی*، تهران ص ۱۵۵-۱۶۰
۱۲. غریبی حسن، *عوامل خانوادگی و فرهنگ موثر بر فرار دختران از منزل*، ص ۳۱، چاپ اول ۱۳۸۶
۱۳. فتحی منصور، *عوامل موثر بر فرار دختران از خانه* فصل نامه پژوهش شماره ۲۷ ۱۳۸۶ ص ۲۲
۱۴. قائمی علی، *خانواده و مسایل جنسی*، انتشارات تهران چاپ اول - ۱۳۹۴
۱۵. قائمی علی، *تربیت و سازندگی دختران (مواضع لازم در تربیت دختران)*، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، شماره پنجم، سال پنجم، بهمن ماه ۱۳۶۸ ه.ش.
۱۶. کمالی معصومه، *نقش پدر در تربیت فرزند*، بهارستان چاپ اول - ص ۴۲-۴۵
۱۷. لقمان احمد - *سبک زندگی عاقلانه و زیرکانه*، انتشارات بهشت چاپ اول - ص ۸۸-۹۷
۱۸. معتمدی سید هادی، *اولویت بندی آسیب ها و مسایل اجتماعی در ایران*، ۱۳۸۲، ص ۸۷-۸۹
۱۹. علیوردی نیا اکبر، عیسی پور فاطمه، *حسینی محمدرضا، تأثیر دین داری در گرایش دختران به فرار از منزل*، پژوهش نامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال پنجم، شماره اول، صص ۸۳-۱۱۴، بهار و تابستان ۱۳۹۳ ه.ش.
۲۰. محبی محمد، *عوامل فرار دختران از خانه*، مجله: علمی معرفت، سال سیزدهم شماره ۱۳۸۲، ۵. ص ۶۷
۲۱. نژاد سبزی-پروانه، *رابطه عوامل خانوادگی با فرار کودکان از منزل*، سال ۱۱ - شماره ۱۳۸۹، ۴۰۰ - ۱۳۸۹
- ۱۴۰ - ۱۴۲
۲۲. سایت لام تا کام، ساعت ورود: ۲۳:۰۰، ساعت خروج: ۲۳:۰۵، تاریخ: ۱۴۰۳/۱۰/۱۰ ه.ش.
۲۳. سایت شبکه تحلیلی نخبگان
۲۴. سایت بسیج